

T.C.

BAŞBAKANLIK

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Mr. Horst Köhler

Ankara, 20 Kasım 2001

Başkan

Uluslararası Para Fonu

Washington D.C. 20431

ABD

Sayın Bay Köhler

1. Mayıs ayında uygulamaya koyduğumuz güçlendirilmiş ekonomik program kapsamında istikrar ve reform yolunda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Kamu maliyesi alanında gösterilen kuvvetli çabalar sonucu, kamu sektöründe henüz iki yıl öncesindeki yüksek oranlı faiz dışı açıkların aksine büyük bir faiz dışı fazla oluşturulmuştur. Siyaset ile ekonomik kurumların idaresinin daha fazla birbirinden ayrılması ve şeffaflığın artırılması ilkelerini öne çıkaran ve daha rekabetçi bir ekonomik yapının temellerini atan önemli yapısal reformlar başlatılmıştır. Bankacılık sektörü reformu, kamu maliyesinde şeffaflık, deregülasyon ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın bağımsızlığına ilişkin önemli kanunlar çıkarılmıştır.

2. Kapsamlı reformların doğası gereği, ülke içinde zaman zaman normal olarak ortaya çıkan anlaşmazlıklara rağmen, reformların olumlu etkisi yaz sonuna doğru görülmeye başlanmıştır. İstikrar ve reform süreci zorlu ve kapsamlı bir süreç olmuştur. Tarım destekleme fiyatları, kamu sektörü ücretleri ve telekom dahil bazı ana sektörlerdeki özelleştirme çalışmalarına ilişkin olarak kamuoyunda yapılan tartışmalar zaman zaman finansal göstergelerin iyileşmesini sekteye uğratmıştır. Buna rağmen, Eylül ayı başlarında enflasyon düşmüş, dış cari denge fazla vermeye başlamış ve devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları düşüş eğilimi göstermişti. Dalgalı döviz kuru rejimi daha etkin bir şekilde çalışmaya başlamış ve döviz piyasasında Türk Lirası'nın değeri istikrar kazanmıştı. Ayrıca, krizin başlattığı ekonomik daralmanın sona yaklaştığına dair işaretler alınmaktaydı.

3. 11 Eylül'de meydana gelen trajik olaylar ekonomideki olumlu ivmeyi bozmuş ve ekonominin genel görünümüne ilişkin beklentileri kötüleştirmiştir. Olaylardan hemen sonra finansal piyasalar sert tepki vermiş; devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları 10-15 puan yükselmiş, hisse senedi fiyatları hızla düşmüş ve Türk Lirası önemli miktarda değer kaybetmiştir. Olaylardan bu yana uluslararası çevrelerden sağlanacak ilave finansal destek beklentilerinin etkisiyle finansal göstergelerde düzelme görülmesine rağmen, ekonomi üzerindeki genel olumsuz etkiler ancak yeni kendini göstermeye başlamıştır. Turizm gelirleri düşmektedir ve yılın ilk sekiz ayında başarılı bir performans izleyen ihracat da etkilenecektir. Bu iki gelişme ekonomik aktivitedeki toparlanmanın başlangıcını geciktirecek ve dış cari dengeyi zayıflatacaktır. Türkiye'nin uluslararası sermaye piyasalarından kaynak kullanımının daha kısıtlı hale gelmesi ve yatırımcıların Türk tahvillerine olan talebinin zayıflaması ile, sermaye girişi de azalmaktadır.

4. Buna rağmen, ekonomik programımızın sıkı uygulaması devam ettirilmiştir. Stand-by düzenlemesi kapsamındaki 9. Gözden Geçirme'nin tamamlanmasından sonra banka yeniden yapılandırılması, kamu maliyesinin iyileştirilmesi ve para politikası gibi ana alanlarda daha fazla ilerlemeler kaydedilmiştir. 10. Gözden Geçirme'nin tamamlanmasına ilişkin tüm performans kriterleri yerine getirilmiştir (Ek A). Türk Telekom'un şirketleşme planının geliştirilmesine yardım etmek üzere danışmanların atanması, Avrupa Birliği standartları ile uyumlu, şeffaflığı ve etkinliği artıracak Kamu İhale Kanunu'nun Meclis'e sunulması ve çeşitli kamu kurumlarına ilişkin hesap ve mali görünüm raporlarının 2002 yılı bütçe tasarısı ile birlikte sunulması hususlarındaki üç yapısal kriter de yerine getirilmiştir (Ek B).

5. 11 Eylül olaylarından sonra kötüleşen genel görünüm karşısında, 2002-2004 dönemini kapsayan güçlendirilmiş bir program hazırlanmaktadır. Bu kapsamda uluslararası camiadan ilave finansal destek talep etmekteyiz. Orta vadeli bu program şimdiye dek makroekonomik ve finansal istikrar alanlarında elde edilen kazanımların üzerine inşaa edilecektir. Program kapsamında, bankacılık reformunun tamamlanması, özelleştirmenin ve genelde özel sektör gelişiminin tekrar canlandırılması ile kamu sektöründe yönetim ve etkinliğin artırılmasına ilişkin kararlı adımlar atılacaktır. Programın bu yıl sonundan önce tamamlanıp, IMF'ye sunulması beklenmektedir.

6. 11 Eylül olaylarının Türkiye'ye olan etkisini azaltmaya yönelik tedbirler de halihazırda alınmaktadır. Özellikle, 2002 yılının iddialı mali hedeflerine ulaşılmasına ve içinde bulunulan durum nedeniyle geçici güçlüklerle karşı karşıya kalan, mali yapısı sağlam reel sektör kuruluşlarının desteklenmesine izin verecek acil tedbirler yürürlüğe konmaktadır. Bu ve diğer politika tedbirleri, ekonomik programa olan desteği artırmak amacıyla, halkımıza ve ülke içindeki ve dışındaki yatırımcılara anlatılmaya devam edilecektir.

7. Bu kapsamda, Standby Düzenlemesi çerçevesinde, 10. Gözden Geçirmenin tamamlanması talep edilmektedir. Ayrıca, 14. paragrafta belirtildiği üzere, programın para politikasına ilişkin performans kriterlerinde ve 2001 yıl sonu gösterge niteliğindeki hedeflerinde değişiklik talep edilmektedir. Özellikle, para politikasına bir çıpa sağlamak amacıyla, 2001 yılı sonu gösterge niteliğindeki para tabanı üst limitinin performans kriterine dönüştürülmesi önerilmektedir. 2001 Aralık sonu konsolide bütçe faiz dışı harcamalarına ilişkin performans kriterinin de 17. Paragrafta da belirtildiği üzere değiştirilmesi talep olunmaktadır. Bu mektupta tarif edilen politika ve tedbirlerin programın amaçlarının gerçekleştirilmesi için yeterli olacağına inanılmaktadır. Ancak gerekli olduğu takdirde, programın yolunda ilerlemesini sağlamak amacıyla Fon'la yakın bir şekilde istişare edilerek ilave tedbirler alınmasına hazır bulunmaktadır.

Makroekonomik Çerçeve

8. Kötüleşen dış koşullar ekonomik toparlanmayı geciktirmekte, enflasyonla mücadele çabalarımızı güçleştirmekte ve dış cari hesabı zayıflatmaktadır. Yılın ikinci üç aylık döneminde beklenenden hızlı bir küçülme görülmesi, daha evvel %–5.5 olarak tahmin edilen 2001 yılı reel GSMH büyümesinin aşağıya doğru revize edilmesi ihtiyacını ortaya koymuştur. 11 Eylül şoku ekonomik toparlanmayı daha da geciktirmiş olup, halihazırda 2001 yılı reel GSMH büyümesi %–8.5 olarak tahmin edilmektedir. 2002 yılında bir toparlanma beklenmeye devam edilmekle beraber, reel büyüme tahmini bir puan düşürülerek %4'e çekilmiştir. Enflasyona ilişkin olarak ise, Türk Lirası'nın daha da değer kaybetmesi, yıl sonu TÜFE enflasyonu tahminininin %58'den %65'e çıkarılması gerektiğine işaret etmektedir. Bu oran bile enflasyonda bir yavaşlama olduğunu göstermektedir. Zira yılın ilk yarısında yıllık bazda %75 seviyesindeki enflasyon oranı, yılın ikinci yarısında, yine yıllık bazda %56 seviyesine inmiştir. Gelecek yıl için ise, Para Politikası Kurulu'nun tavsiyesi üzerine, enflasyon hedefi, Hükümet ve Merkez Bankası tarafından %35 olarak belirlenmiştir. Son olarak, ekonomik yavaşlama ve Türk Lirası'nın değer kaybı, 2001 yılında dış cari hesapta önemli bir iyileşme yaratmıştır. Yılın son çeyreğinde turizm ve ihracat gelirlerinde gerçekleşmesi beklenen kayba rağmen, cari hesabın tüm yılda 2.25 milyar ABD doları fazla vermesi beklenmektedir. 2002 yılı cari açığının, 11 Eylül şoku, ekonomide beklenen toparlanma, ve 2001'deki büyük reel değer kaybından sonra daha istikrarlı bir reel döviz kurunun ortak etkisiyle, yaklaşık 2 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Mevcut koşullar altında projeksiyonların ciddi belirsizlikler içerdiği çok iyi bilinmekte olup, makroekonomik çerçevede meydana gelebilecek değişiklikler gerektirdiği takdirde, politikaların bu değişikliklere göre ayarlanması için hazır bulunmaktadır.

9. Durgunluğun derinliği dikkate alındığında, bir yandan güçlü mali durum muhafaza edilirken, diğer yandan da ekonominin arz yönüne ayrı bir önem verilmesi gerekmektedir. Ağustos ayı içinde, bu alanda olası tedbirleri araştırarak teklifte bulunmak üzere özel sektör ağırlıklı üst düzey bir komite oluşturulmuştur. Ekonomik toparlanmayı desteklemek üzere alınacak tedbirler, serbest rekabetle uyumlu, şeffaf ve bütçe hedefleri ile tutarlı olacaktır. Bugüne kadar iki yaklaşım benimsenmiştir. İlk olarak, sağlam mali yapıya sahip firmaların faaliyetleri için gerekli krediyi alabilmelerine yardımcı olmayı teminen, kamuya ait fonların bu amaca yönelik olarak kullanılmasından kaçınılarak, özel sektör önderliğinde özel teşebbüslerin borçlarının yeniden yapılandırılması kolaylaştırılacaktır (paragraf 24'e bakınız). İkinci olarak, etkileri dar bir alanla sınırlı olan ve geçici bir süre uygulanacak iki vergi indirimi (Ek Motorlu Taşıtlar Alım Vergisi indirimi ile dayanıklı tüketim malları üzerindeki KDV indirimi) yürürlüğe konulmuştur. Sadece 2001 yılı sonuna kadar geçerli olacak bu vergi indirimleri, dayanıklı tüketim maddeleri sektöründe biriken stokların

eritilmesini amaçlamaktadır. KDV oranları, Haziran ayında zaten mal ve hizmetlerin büyük kısmı için artırılmış olup, maliye politikası hedeflerimiz, 2001 veya 2002 yılında daha fazla bir geçici veya diğer türlü indirimlere imkan vermemektedir.

Borç Yönetimi

10. Güçlü bütçe uygulamasının yanısıra, Hazine kağıtlarına olan talebi artırmak için Temmuz ayı sonunda alınan tedbirler, önümüzdeki aylarda iç borcun rahatlıkla çevrilebilmesi imkanını sağlamıştır. Sonuç olarak, 2001 yılı sonuna kadar kamunun özel sektör tarafından çevrilmesi gereken borcuna ilişkin yeni borçlanma / toplam itfa oranı dikkate değer biçimde düşüş göstermiştir. Kamu borcunun herhangi bir aksaklığa yer vermeden çevrilmesini sağlamak için, borçlanma stratejisi ile kamu bankalarının yeniden yapılandırılması çok yakın bir şekilde koordine edilmeye devam edilecektir. Hazine, programın banka yeniden yapılandırılması stratejisine uygun olarak, kamu bankalarına ve TMSF bankalarına (Tasarruf Mevduat ve Sigorta Fonu'nca devralınan bankalara) verilen yeniden sermayelendirme amaçlı kağıtları, bu bankaların kısa vadeli yükümlülüklerini azaltmalarını sağlamak ve özel bankalara olabilecek mevduat kayışını karşılamak amacıyla nakit olarak ödemiştir. Uygulanan politika, mevduat tabanının da istikrarlı kalmasıyla bu bankaların kısa vadeli yükümlülüklerinde 2001'in ikinci yarısında keskin bir düşüş yaşanmasını sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde, kamu bankalarında mevduat çekişlerini karşılamak için gerekli olan tutarın üstündeki likiditenin Hazine'nin özel sektörden borçlanma ihtiyacını düşürmekte kullanılması sağlanacaktır. Kamu bankalarının güçlü finansman pozisyonlarının ve mevduatlarında süregelen artışın, bu bankaların kamu borcunun çevrilmesi sürecine katkıda bulunmasına önemli ölçüde imkan vermesi beklenmektedir.

11. 2002 yılında kamu borcunun çevrilebilmesini daha da kolaylaştıracak ek adımlar atılacaktır. Yukarıda anlatıldığı üzere, kamu bankalarının borcun çevrilmesine katılma potansiyeli, bütçeye gelecek ek dış destekle beraber, 2002 yılında özel sektörden yapılması gereken borçlanmayı ulaşılabılır düzeyde tutacaktır. Bu, borç çevrilmesini kolaylaştıracak ve reel faiz oranlarında düşüğe yardımcı olacaktır. Borç çevriminin herhangi bir aksaklığa uğramadan yapılabilmesini daha da kolaylaştırmayı teminen, aşağıdaki adımlar atılacaktır:

- İç borçlanma gereğinin azaltılması için her türlü çaba gösterilecektir. Bu amaçla yatırımcı talebi izin verdiği ölçüde Eurobond ihraç edilecektir. Özelleştirme hususunda da ısrarlı bir politika takip edilecektir (paragraf 27'ye bakınız).
- İç borcun vadesini uzatmaya yönelik olarak, piyasa talebini karşılayacak geniş yelpazede borçlanma enstrümanları kullanılacaktır. Bu bağlamda, döviz cinsi veya dövize endeksli kağıtlarla borçlanmaya, kamunun kur riskini sınırlama gereği de gözönünde bulundurularak, devam edilecektir. Aynı zamanda, değişken faizli kağıtlarla borçlanma hususu da düşünülmektedir. Bu amaçla, değişken faizli kağıtlar piyasasının likiditesini artırıcı adımlar atılacaktır. Bu kapsamda, sözkonusu kağıtların fiyat ve getiri hesaplamalarında standart metodların kullanılması teşvik edilecek ve faiz risklerinin, bankacılık düzenlemeleri, teminat için değerlemesi ve diğer resmi amaçlar için doğru şekilde ölçülmesi temin edilecektir.

- Düzenli ihale programlarına ek olarak, kamu kağıtlarına olan talep tabanını bankaların dışına da taşımak ve daha istikrarlı hale getirmek için, kamu kağıtlarının doğrudan halka arzına devam edilecektir. En geniş yatırımcı tabanının tespit edilmesi ve buradaki talebin karşılanmasının temin edilmesi amacıyla yurtiçindeki yatırımcılarla olan diyalog artırılacaktır.

12. Hazine'nin borçlanma stratejisi, bankacılık sisteminden gelen bilgi akışı geliştirilerek daha da güçlendirilmiştir. Bu amaca yönelik olarak, her hafta biraraya gelen özel bir komite kurulmuştur. Komite, Hazine, Merkez Bankası, BDDK, TMSF, SPK ve kamu bankaları temsilcilerinden oluşmaktadır. Komiteye üye kuruluşların yöneticilerine haftalık bir rapor dağıtılmasını da içerecek şekilde geliştirilen bilgi akışı, Hazine'ye borçlanma stratejisinin oluşturulmasında yardımcı olacaktır.

Para Politikası

13. Enflasyon hedeflemesinin uygulanmaya başlanmasının, başarılı geçiş koşullarının oluşmasının beklendiği gelecek yıla ertelenmesine karar verilmiştir. Enflasyon hedeflemesinin, koşulların el verdiği en kısa zamanda nominal çıpa olarak kullanılması hususunda kararlılığımız devam etmektedir. Ancak, 11 Eylül olaylarına bağlı olarak ortaya çıkan son zamanlardaki döviz kuru zayıflığının iç fiyatlara yansımaları, bu yılın son çeyreğinde geçilmesi düşünülen yeni rejim açısından oldukça zor bir başlangıca neden olabilecekti. Söz konusu erteleme, aynı zamanda, kamu finansmanının istikrara kavuşmasında ilerleme sağlanması ve bankacılık sektörünün daha da kuvvetlendirilmesi için zaman kazanılmasını sağlayarak, yeni rejimin başlangıç koşullarını iyileştirecektir. 2002 yılında resmi enflasyon hedeflemesi rejimine geçilmesi öncesinde, 2002 yıl sonu için %35 TÜFE artışı hedefleyen, 2003'de %20 ve 2004'de %12 oranında TÜFE artış oranı öngören, orta dönemli bir enflasyonu düşürme yolu ilan edilmiştir. Aynı zamanda, enflasyon hedeflemesine yönelik teknik hazırlıklar devam etmekte olup, bu kapsamda, üçer aylık Para Politikası Raporu'nun Kasım ayında yayımlanması planlanmaktadır. Söz konusu rapor, enflasyon hedeflemesine geçilmesiyle yayımlanmaya başlanacak enflasyon raporunun bir ön raporu niteliğindedir. Yeni faaliyete geçen Para Politikası Kurulu ise TCMB'nin başlıca hedefi olan fiyat istikrarıyla uyumlu bir para politikasının ilke ve stratejilerinin belirlenmesinden sorumludur. Kurul, halihazırda ilk toplantısını gerçekleştirmiş olup, şeffaflığın artırılmasına yönelik çabalarımızın bir parçası olarak, toplantılarının ardından basın açıklamaları yayımlamaya başlayacaktır. Enflasyonla mücadele, aynı zamanda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'ndaki Hazine'ye kredi açılmasına yönelik olarak 5 Kasım 2001 tarihinde yürürlüğe giren değişiklik ile getirilen yasal engelden de kuvvet alacaktır. Hükümet, enflasyonu düşürme çabalarında kendi üzerine düşen sorumluluğu sıkı bir mali disiplin sağlamak suretiyle yerine getirecektir. Ayrıca, program uygulamasıyla etkileşim içerisinde bulunan gruplarla devam eden görüşmelerimizde ve Ekonomik ve Sosyal Konsey'in (yıl sonundan önce gerçekleştirilecek) bir sonraki toplantısında, beklenen enflasyon hedefiyle uyumlu olarak ileriye dönük fiyat ve ücret belirlenmesi teşvik edilecektir.

14. Ara dönemde, mevcut parasal hedefler ve uygulamaya yönelik genel stratejiler yürürlükte kalacaktır. Nihai olarak, enflasyon hedeflemesine geçilmesiyle tutarlı olarak, son günlerdeki faiz oranlarına ilişkin kararlar, önümüzdeki dönemde enflasyonun ulaşacağı seviyeye artan bir ağırlık

vermiştir. Aynı zamanda, mevcut parasal program dahilinde, Net İç Varlıklar ve Net Uluslararası Rezervlere ilişkin performans kriterleri rahatlıkla tutturulmuştur. Parasal taban da benzer şekilde, gösterge niteliğindeki üst sınırın oldukça altında tutulmuştur. 2001 sonu için, Net İç Varlıklar (NİV) ve Net Uluslararası Rezervlerdeki (NUR) değişime ilişkin gösterge niteliğindeki hedeflerin değiştirilmemesi, ancak Net Uluslararası Rezervlerdeki (NUR) değişimin performans kriterine dönüştürülmesi talep olunmaktadır. Parasal programın güçlendirilmesi ve enflasyon hedeflemesine geçiş dönemi esnasında bir nominal çıpanın bulunmasının sağlanması amacıyla, parasal tabana ilişkin gösterge niteliğindeki hedeflerin de performans kriterine çevrilmesi talep olunmaktadır. Para programı, 2002 yılına ilişkin parasal taban artışının, reel üretim artışı ve hedeflenen enflasyonla tutarlı olarak gerçekleşmesini sağlayacaktır. Parasal tabana ilişkin hedefler, döviz tevdiat hesaplarının oranında bir artış olduğu takdirde düşürülecek, Türk Lirası cinsinden mevduatların oranında artan güvene bağlı olarak bir yükselme kaydedilmesi halinde ise artırılacaktır^[1].

15. Serbest döviz kuru rejiminin işleyişi daha da geliştirilecektir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca daha önceden ilan edilmiş döviz satışı ihaleleri dışındaki döviz piyasasına yönelik ihtiyari müdahalelerin kesin bir şekilde kısıtlanması uygulamasına devam edilecektir. Bununla birlikte, döviz piyasasının işleyişini geliştirecek ek kurumsal adımlar atılmaktadır. Döviz piyasalarındaki vadeli işlem kontratlarının (Forward ve Futures) gelişimini güçlendirmek amacıyla, sözkonusu finansal araçların fiyatlandırılmasına temel teşkil edecek bir Türkiye Bankalararası Fiyat Teklif Oranının (Turkish Interbank Offer Rate) uygulanmaya başlanması teşvik edilecektir. Buna ek olarak, futures sözleşmelerinin vergilendirme ve muhasebeleştirilmesine yönelik prosedürlere açıklık getirilecektir. Futures piyasalarının sözkonusu gelişimi, ihracat ve ithalatçıların, döviz kuru belirsizliğine karşı koruma sağlamalarına izin verecektir. Aynı zamanda, Hazine ve Özelleştirme İdaresi, kamu iktisadi teşebbüslerinin yüklü döviz işlemlerinin döviz piyasasında önemli dalgalanmalara yol açmasını engellemek amacıyla bu kurumların finansal yönetimlerini geliştirecek önlemler almaktadırlar.

Maliye Politikası

16. Maliye politikası 2001 yılında beklenen seyri izlemeye devam etmektedir. Konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlasına ilişkin Temmuz ayı sonu ve Eylül ayı sonu performans kriterlerine rahatça ulaşılmıştır. Eylül ayı sonu itibariyle, faiz dışı fazla, GSMH'nin %5.6 seviyesine ulaşarak, bu süre için program hedefi olan %3.4'ü rahatlıkla aşmıştır. Konsolide Kamu Sektörü genel dengesi de her iki tarihte programla uyumlu olarak gerçekleşmiştir (Temmuz sonuna ilişkin gösterge niteliğindeki alt sınır, teknik sebeplerden ötürü aşılmıştır- 2001 Aralık sonu için revize edilmiş gösterge niteliğindeki alt sınırı da gösteren Ek E'ye bakınız). Konsolide bütçe, tahmin edilenden daha iyi vergi gelirleri ve sıkı harcama disiplinine (faiz dışı harcamalara ilişkin Haziran sonu ve Eylül sonu performans kriterleri yerine getirilmiştir) bağlı olarak, Ekim ayı sonu itibariyle GSMH'nin % 4.8'i oranında (beklentilerin yaklaşık GSMH'nin %1'i kadar üzerinde) güçlü bir faiz dışı fazla vermiştir.

17. 2001 yılının tümü için, GSMH'nin %5.5'i olarak belirlenen yıl sonu kamu sektörü faiz dışı fazla hedefine ulaşılması beklenmektedir, ancak konsolide bütçe faiz dışı harcamaları muhtelemen hedefini aşacaktır. Trend büyüme dikkate alınarak hesaplandığında, bu, GSMH'nin %8'i seviyesinde etkileyici bir mali uyum çabasını göstermektedir. Oldukça güç bir süreç olmasına rağmen, bu çaba Türkiye'nin güveni tekrar tesis etmesine ve gelecek yıldan başlayarak Borç/GSMH oranında hızlı bir düşüş sağlamasına zemin hazırlamaya yardım etmiştir. Konsolide kamu sektöründe, daha yüksek enflasyonun gelirler üzerindeki etkisi, sabit bütçe harcama tavanlarına uyum ve bütçe dışı fonlar ile kamu iktisadi teşebbüslerinin yatırım harcamalarının ertelenmesi; yüksek enflasyonun işletme maliyetleri üzerindeki etkisini karşılamaya fazlasıyla yeterli olacaktır. Ancak, konsolide bütçede, ücretlerin ve emekli maaşlarının beklenenin üzerindeki enflasyon oranları ile tutarlı olarak endekslenmesi daha yüksek harcamalara sebep olacaktır. Bu nedenle, konsolide bütçe faiz dışı harcamasına ilişkin Aralık sonu performans kriterinde bununla uyumlu bir miktarda değişiklik yapılması talep edilmektedir (Ek F). Diğer alanlardaki harcamalar ise bütçede nominal olarak öngörülen limitlerle sınırlı olacaktır. Gelecekteki gelir performansına ilişkin belirsizlik ve finansman durumunu güvenceye alma gereksinimi dikkate alınarak, beklenenin üzerinde gerçekleşecek her türlü muhtemel gelirin tasarruf edilmesi planlanmaktadır. 9. Paragrafta bahsedilen iki geçici indirim haricinde vergi oranlarını düşürmekten veya vergileri kaldırmaktan kaçınılacaktır.

18. 2002 yılı kamu sektörü faiz dışı fazlasına ilişkin program hedefi GSMH'nin %6.5'i olarak muhafaza edilecektir. Kamu sektörü gelirlerinde keskin bir sıçrama öngörülmemesi ve bazı yeni programları destekleme ihtiyacı sebebiyle, tedbirlerin belirlenmesi büyük bir çaba gerektirmektedir. Ekonomik koşullar olumsuz olduğu sürece, borç sürdürülebilirliğinin sağlanması için bu yaklaşım dışında başka bir alternatif yoktur. Hedeflenen faiz dışı fazlanın, beklenen ekonomik toparlanma ve daha düşük reel faiz oranları ile birlikte, kamu sektörü borç rasyosunun zaman içinde düşmesini kolaylaştırması beklenmektedir. Bu da faiz oranlarının daha fazla düşmesine yol açacaktır. Bu iddialı hedefe ulaşmayı sağlayacak tedbirler, takip eden birkaç paragrafta özetlenmekte ve EK G'de ayrıntılı bir biçimde açıklanmaktadır.

19. 2002 yılı konsolide bütçe faiz dışı fazlasının GSMH'nin %5.6'sına gelecek şekilde artırılması planlanmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmek amacıyla, GSMH'nin % 25'i kadar faiz dışı gelir tahsil edilmesi ve GSMH'nin % 19.4'ü kadar faiz ödemeleri dışında harcama yapılması hedeflenmektedir. Gelirler açısından, vergi oranlarında yüksek artışlar yapmaktan kaçınılacaktır. Ancak, akaryakıt tüketim vergisi ve motorlu taşıtlar vergisindeki reel artışlar da dahil olmak üzere, bazı vergi artışlarının yapılması gerekmektedir. Harcamalara ilişkin olarak ise, personel maliyetleri sıkı bir şekilde kısıtlanacak, memur ve kamu işçisi alımı asgari seviyede tutulacaktır. Ücret dışı harcamalara kısıtlama getirilmesinde, yatırım programının rasyonel hale getirilmesi ve tarımsal destekleme sisteminin yeniden düzenlenmesini de kapsayan önemli adımlar atılacaktır.

20. 2002 yılında kamu sektörünün geri kalan kısmında, GSMH'nin %0.9'una denk bir faiz dışı fazlaya ulaşmayı hedeflemekteyiz. Sosyal güvenlik kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin faiz dışı

pozisyonlarının dengede kalması beklenmektedir. Bütçe dışı fonlara ilişkin olarak beklenen küçük orandaki kötüleşme, GSMH'nin %0.2'sine denk gelen bir faiz dışı açığa (artan sosyal harcamalar nedeniyle) tekabül etmektedir. Ancak, sözkonusu açık, işsizlik sigortası fonunda sağlanacak küçük bir fazlayla telafi edilecektir (2001 ile karşılaştırıldığında görülen azalma Mart'ta başlayacak olan işsizlik sigortası ödemelerini ve primlerde istihdamı artırmak amaçlı yapılan indirimi yansıtmaktadır). Bu nedenle, kamu sektörünün geri kalanı için hedeflenen faiz dışı fazlanın kamu iktisadi teşebbüslerinden sağlanması beklenmektedir. Buna ulaşmak için, harcamalar ve gelirler açısından hemen hemen eşit dağılım gösteren, bir çok tedbir alınmaktadır. Harcamalara ilişkin olarak, personel maliyetlerinin kontrol altında tutulması ve yeniden yapılandırma faaliyetleri üzerinde yoğunlaşılacaktır. Gelir önlemleri, muafiyetlerin kaldırılmasını ve KİT tarifelerinin artırılmasını içermektedir. Bu tedbirleri desteklemek üzere, üçer aylık dönemler itibariyle gerçekleşen performans ve uygulamaları izlemek amacıyla Hazine Kontrolörleri atanmıştır.

21. Sıkı bir maliye politikası uygulanırken, toplumun en zayıf kesimlerini korumak amacıyla, sosyal alanda reel harcamalar artırılabacaktır. 2002 yılında eğitim, sağlık ve sosyal korumayı (Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Fonu, çiftçilere doğrudan gelir desteği ve sosyal güvenlik kuruluşlarını kapsamaktadır) içeren kamu sektöründeki genel sosyal harcamaların GSMH'nin %14.5'ini aşması beklenmektedir. Bu husus Dünya Bankası'nın PFPSAL programı ile desteklenen harcama yönetimi programı kapsamında Hükümetimiz tarafından belirlenmiş bir kriterdir. Bu sayılanlara ilave sosyal girişimler; işsizlik sigortası sistemini (2002 yılı başında ödeme yapmaya başlayacaktır); Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün programlarını; istihdamın kaydırılmasını ve özelleştirme sonucunda işten çıkartılacak işçiler için (Dünya Bankası'nın Özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamında desteklenen) yeniden yerleştirme programlarını kapsamaktadır.

22. GSMH'nin %6.5'ine tekabül eden faiz dışı fazla hedefine ulaşmak amacıyla alınacak tüm tedbirlerin, 2002 Ocak ayına kadar uygulamaya konulması sağlanacaktır. Koalisyon hükümeti liderleri EK G'de açıklanan tüm tedbirleri onaylamış ve bu tedbirlerin bir kısmı halihazırda yürürlüğe girmiştir. Meclis'in Bütçe'yi yukarıda anlatıldığı şekliyle 14 Aralık'a kadar onaylaması beklenmektedir. Diğer tedbirler, mevcut kanunlardaki değişikliklerin kabul edilmesi, çok sayıda genelgenin yayımlanması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ise bu kuruluşların Yönetim Kurulları tarafından alınacak kararların ardından yürürlüğe girecektir. Sözkonusu tedbirler sene sonuna kadar tamamlanacak ancak, halihazırda yoğun olan Meclis takvimi nedeniyle yasal değişiklik gerektiren bazı tedbirler 2002 Ocak ayı içerisinde görüşülecektir. Yukarıda belirlenen tedbirlerin hedefe ulaşmada yeterli olacağı düşünülmektedir. Büyük kamu sektörü kuruluşlarının bütçelerinin onaylanma süreçleri dahil, bu tedbirlerin yürürlüğe konulması sürecinde bazı sapmaların ortaya çıkması halinde, konsolide kamu sektörü faiz dışı fazla hedefini karşılamak amacıyla Fon ile istişare edilerek acil önlemler alınacaktır.

23. 2001 yılı mali hususlara ilişkin yapısal gündemi öngörüldüğü şekilde ilerlemektedir:

- **Harcama yönetimini** iyileştirme konusundaki çabalarımız sonuçlarını göstermeye devam etmektedir. Bir çok kamu sektörü kuruluşunun, hesapları ve finansal görünümleri Meclise sunulmuştur (böylece bir **yapısal kriter** karşılanmıştır). Avrupa Birliği standartları ile uyumlu bir Kamu İhale Kanunu 20 Kasım 2001 tarihinde Meclis'e sunulmuştur (15 Ekim için **yapısal kriter**). Yıl sonuna kadar döner sermayelerin sayısının yarıya indirilmesi hususunda planlandığı gibi ilerlenmektedir (diğer bir **yapısal kriter**).
- Eylül ayı başında, finansal kuruluşlarda pek çok farklı işlem çeşidi için Vergi Kimlik Numarası (VKN) kullanma zorunluluğunun başlamasıyla **vergi idaresinin** iyileştirilmesine ilişkin önemli bir adım atılmıştır. VKN kapsamı, 2002 yılının başına kadar önemli ölçüde artmış olacak ve denetim programını geliştirmek amacıyla kullanılacaktır. Ancak, büyük ölçüde ekonomideki küçülme ve önceki mevcut stoğun üzerine yüksek faiz oranlarının eklenmesi sebebiyle artan, özel sektörün birikmiş vergi borcu stoğunun yıl sonu için belirlenmiş olan GSMH'nın %2'si seviyesini (**yapısal kriter**) aşmasından endişe edilmektedir. Yeni gecikmiş vergi borçlarının en aza indirilmesine yardımcı olmak amacıyla, konuyla ilgili çalışanlara, beyanda bulunmayanların takibi ve vergi alacaklarının tahsilatı hususunda katı zaman sınırları getirilmiş olup, sözkonusu sınırlara gösterilecek uyum izlenecektir.

Bankacılık Reformu

24. Özel bankacılık sisteminin güçlendirilmesi politikası, orta vadeli büyümeye hızlı bir geri dönüşü desteklemek amacıyla izlenmeye devam edilmektedir. Bu politikanın temel ögesi, tüm özel bankaların en az yüzde 8'lik sermaye yeterlilik oranını 2001 sonuna kadar sağlamalarını ve bunu muhafaza etmelerini temin etmektir:

- Özel bankalar sermayelerini artırmak ve faaliyetlerini geliştirmek yönünde adımlar atmaya devam etmektedir. Körfez Bank'ın Osmanlı Bankası'yla birleşmesi 31 Ağustos 2001 tarihinde tamamlanmış olup, ikinci bir adım olarak Garanti Bankası ile birleşme süreci devam etmektedir.
- BDDK finansal açıdan zayıf bankalar için halihazırda ortaya konulmuş olan sermaye güçlendirme planlarına gösterilen uyumu yakından takip etmektedir. BDDK, üzerinde uzlaşılan plana uymayan herhangi bir bankaya Bankalar Kanunu'nda tanımlanan yaptırımları ivedilikle uygulamaya kararlı olmaya devam etmektedir.
- BDDK üzerinde uzlaşılan yeniden sermayelendirme planlarını, Eylül sonu verileri ışığında yeniden değerlendirecek olup, ihtiyaç duyulduğu takdirde bankalardan mevcut planlarını daha da

güçlendirmelerini talep edecektir. Ayrıca, diğer bazı ilave bankalarla yeniden sermayelendirme planları üzerinde uzlaşma ihtiyacı olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme de yapılacaktır.

- BDDK, kredi portföyünün kötüleşmesi nedeniyle kredi riskine karşı oluşabilecek muhtemel zayıflıklar ışığında, kredi sınıflandırılması ve karşılık ayrılmasına ilişkin düzenlemenin uygulanmasını daha da güçlendirmek için her türlü çabayı gösterecektir. BDDK, denetimlerinde varlık kalitesine daha fazla odaklanacak olup, bankaların tüm tahsil edilemeyen kredilerini belirlemelerini temin edecektir.
- Bankaların tahsil edilemeyen kredilerine ilişkin sorunun çözüme kavuşturulması amacıyla, bir varlık yönetim şirketinin kurulması da dahil olmak üzere çok farklı seçenekler, özel sektör ile işbirliği halinde incelenmektedir. Tahsil edilemeyen kredilere ilişkin çözüm stratejisi 2002 yılı Ocak ayına kadar tamamlanacaktır. Söz konusu stratejinin varlık yönetim şirketinin kurulmasını içermesi halinde, söz konusu şirketinin kurulması önündeki yasal ya da diğer uygulamaya yönelik engellerin bir an önce ortadan kaldırılmasına çalışılacaktır. Bu durumda bahse konu şirket, kamu kaynaklarına baş vurulmadan finanse edilecektir.
- Tahsil edilemeyen krediler sorununun şirketlerin zayıflayan performansına kaçınılmaz bir biçimde bağlı olduğu ve söz konusu zayıf performansın giderilmesinin ekonomik toparlanma için hayati önem taşıdığı göz önüne alındığında, şirketlerin borçlarının yeniden yapılandırılmasını kolaylaştırmaya kararlıyız. Bu amaçla, Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Kanun taslağı hazırlanmaktadır. Söz konusu Kanun, borçların kamu kaynaklarına başvurulmadan ve denetimden taviz verilmeden yeniden yapılandırılmasını sağlayacak, piyasa temelli bir yaklaşım öngörmektedir. Şirketlerin borçlarının yeniden yapılandırılması önündeki yasal engellerin de hızlı ve kararlı bir biçimde çözülecektir. Bu kapsamda, İcra ve İflas Kanunu'ndaki değişiklik Ocak 2002 itibarıyla Meclis'e sunulacaktır.

25. TMSF bankalarının yeniden yapılandırılması alanında hızlı ilerlemeler sağlanmaktadır. Kalan sekiz TMSF bankasının 2001 sonuna kadar çözümlenmesinin tamamlanması hedefi yönünde planlandığı gibi ilerlenmektedir.

- Sümerbank, 10 Ağustos 2001 tarihinde Temmuz ayı Niyet Mektubu'nda yeralan banka çözümlenmesine ilişkin ilkelerle uyumlu bir biçimde Oyak Grubu'na satılmıştır.
- Kalan TMSF bankalarına ilişkin olarak, Demirbank'ın HSBC'ye satışı 29 Ekim 2001 tarihinde tamamlanmıştır. Sitebank'ın satış süreci 8 Ağustos tarihinde başlamış ve NovaBank S.A. ile 22 Ağustos tarihinde gizlilik anlaşması imzalanmıştır. Bankanın ön incelemesi Ekim ayı sonuna doğru

tamamlanmış olup, NovaBank S.A.'ın teklifi TMSF tarafından incelenmektedir. İktisat Bankası'nın satışına ilişkin ilk teşebbüs ilgi gösteren tek yatırımcının teklif vermemesiyle sonuçlanmıştır. Benzer biçimde Koçbank'ın Etibank için verdiği teklif yeterli bulunmamış ve banka Ekim ayı ortasında yeniden satışa sunulmuştur. Kent Bank'ın satış süreci 30 Ekim'de başlatılmıştır. Kalan TMSF bankaları (Tarişbank, Bayındırbank ve EGS Bank) planlandığı gibi 2001 sonuna kadar çözüme kavuşturulacaktır. Son olarak, 1 Temmuz 2001 tarihi itibarıyla bankacılık lisansı iptal edilmiş olan Türk Ticaret Bankası yasal temyiz süresi tamamlanır tamamlanmaz gönüllü tasfiyeye gidecektir.

- BDDK, TMSF bankalarının çözüme kavuşturulmasını tamamlamak amacıyla bu bankaların satılmamış mevduatları ile bunlara karşılık gelen varlıklarını faal durumdaki bankalara ihale yöntemiyle satacaktır. Ziraat Bankası kalan mevduat ve bunlara karşılık gelen varlıkları satın almayı kabul etmiştir. Ziraat Bankası'nın mevduat kaçıışı nedeniyle beklenmeyen biçimde likidite ihtiyacı içerisinde girmesi halinde, gereken likidite nihai borç veren merci olması itibarıyla Merkez Bankası'nca sağlanacaktır. TMSF, devralınan bankalardan birini varlık yönetimi için köprü banka olarak tutup tutmamak hususunda 2001 yılı Kasım ayı sonuna kadar karar verecektir (böyle bir bankanın mevduat kabul etmesine izin verilmeyecektir).
- TMSF bankalarının mevduat faiz oranlarının özel bankalarca uygulanan oranlarla uyumlu olmasını temin etmeye devam edeceğiz.
- Ekim ayı sonu itibarıyla 6,000'e yakın şirket kredisi dosyası ve 36,500 tüketici kredisi dosyası TMSF bünyesindeki Tahsilat Birimi'ne transfer edilmiştir. Bu rakam orijinal olarak belirlenen 1,200 dosya hedefinden önemli miktarda fazladır. Bu sayı kalan diğer TMSF bankalarından 2001 sonuna kadar transfer edilecek dosyalarla daha da büyüyecektir. BDDK, Tahsilat Birimi'nin bu kadar yüksek düzeydeki ek dosya ile başa çıkabilmek için yeterli düzeyde elemana sahip olmasını 2001 sonuna kadar temin edecektir. BDDK, etkin kredi tahsili için prosedürlerin 2002 yılı Şubat ayı sonundan önce uygulamaya konulması için 6 danışmanlık şirketini TMSF'ye danışmanlık hizmeti verme ihalesine katılmaya davet etmiştir. Bu şirketlerden üçü teklif vermiş olup, kazanan teklif 2001 yılı Kasım ayı sonuna kadar belirlenecektir.

26. Kamu bankalarının özelleştirmeye hazırlık sürecinde yeniden yapılandırılmasında yeni ilerlemeler sağlanmaktadır.

- Ziraat ve Halk Bankaları'nın zararlarını azaltmak ve bu bankaların, ekonomik faaliyetleri daha etkin bir biçimde destekleyebilmesini sağlamak amacıyla yürütülen operasyonel yeniden yapılandırma planları ile uyumlu olarak, toplam çalışan sayısı Nisan ayı başından Ekim ayı sonuna kadar %20 oranında düşürülmüştür. Bugüne kadar, 59 şube kapatılmıştır. Bazı bölgelerde, kapatılan şubelerin bankacılık dışı faaliyetleri posta idarelerine devredilmiştir. Kamu Bankaları Ortak

Yönetim Kurulu, Hükümet'ten bu bankalarda rasyonelleştirme çalışmalarının 2002 yılı ortasına kadar tamamlanması hususunda talimat istemiştir. Hükümet sözkonusu talimatı Aralık ayı ortasına kadar çıkartacaktır. Orta vadeli plan, halen, yeniden yapılandırma süreci sonunda sağlanması öngörülen rekabetçi üstünlük ve ticari hedeflere ilişkin ilkeler doğrultusunda bu bankaların özelleştirilmesidir.

- Emlakbank'ın lisansının iptal edilmesini takiben bankanın varlık ve yükümlülükleri bankacılık ve bankacılık dışı varlık ve yükümlülükler olarak ikiye ayrılmıştır. Bankacılık varlık ve yükümlülükleri Ziraat Bankası'na devredilmiş olup, varlık ve yükümlülükler arasındaki fark, 1,7 katrilyon TL'lik hazine tahvili ihraç edilerek kapatılmıştır. Bankacılık dışı varlıklar ise, tasfiye edilecekler (14 Eylül tarihli hisedarlar toplantısında bunlar için tasfiye memurları atanmıştır) ve diğerleri olarak (TOKİ tarafından devralınan gayrimenkuller de dahil olmak üzere) iki kategoriye ayrılmıştır.
- Vakıfbank'ın özelleştirilmesi süreci başlatılmış olup, bankaya bu süreçte yardımcı olmak üzere 2 Kasım tarihinde, bir yatırım bankası danışman olarak seçilmiştir. Potansiyel yatırımcılara mektuplar gönderilerek bankayı alma konusundaki ilgilerini gösterir tekliflerini, 2002 yılı başına kadar sunmaları talep edilecektir. Nihai talepler Nisan sonu/Mayıs başına kadar istenecek olup, kazanan teklif Mayıs ayı sonunda belirlenecektir.

Yapısal Reformlar

27. Büyük ölçekli kamu şirketlerinin satışına ilişkin hazırlıklara devam edilmektedir. TÜPRAŞ ve POAŞ'ın hisselerinin yeniden halka arz edilmesine ilişkin hazırlıklar 11 Eylül öncesinde son aşamaya gelmişti ancak, kötüleşen piyasa koşulları sözkonusu ihraçların gelecek yılın başına ertelenmesini zaruri kılmıştır. İSDEMİR, çalışan sayısının azaltılması ve ERDEMİR ile birleştirilmesi yöntemleri de dahil olmak üzere, yeniden yapılandırılmaktadır. Bunu müteakiben ERDEMİR'deki kamu hisse payı %50'nin altına indirilecektir. Türk Hava Yolları'nın operasyonel yeniden yapılandırılması, her ne kadar bu sektörde dünya çapında yaşanan gerileme şirketin mali durumunu bozmuş ve satış imkanını zayıflatmış olsa da, devam etmektedir. Tütün Kanunu ilk taslağın Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmesini takiben yeniden Meclis'e sunulmuş olup, Meclis'in sözkonusu Taslak Kanunu 2002 yılı Ocak ayı başında kabul etmesi beklenmektedir. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı TEKEL'in ve Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin özelleştirme planlarını, her ne kadar sözkonusu planların tamamlanması yasamaya ilişkin gecikmeler nedeniyle orijinal son tarih olan 2001 yılı sonunun ötesine kalabilecek olsa da, tamamlamaya çalışmaktadır. Enerji sektöründe düzenleyici kurul 2 Kasım 2001 tarihinde atanmıştır. Ayrıca, enerji santralleri ve dağıtım şebekelerinin satışına ilişkin hazırlıklar (Dünya Bankası'nın desteğiyle) sürmektedir. İki doğal gaz dağıtım şirketinin Özelleştirme İdaresi portföyüne alınması süreci başlatılmıştır. 31 Ekim 2001 tarihinde Türk Telekom Yönetim Kurulu şirketleşme planı için bir danışman firma seçmiştir (böylece bir yapısal benchmark yerine getirilmiştir). 2001 yılında bugüne

kadar toplam 2.8 milyar ABD Doları tutarında özelleştirme geliri elde edilmiştir. 2002 yılında ise 1.5 milyar ABD Doları tutarında özelleştirme geliri elde edilmesi beklenmektedir.

28. Yönetişimi iyileştirmek ve doğrudan yabancı yatırımı çekmek için bir dizi adımlar atılmaktadır. Bu kapsamda önemli bir adım olan uluslararası standartlar ile tutarlı yeni Kamu İhale Kanunu'nun Meclis'e sunulmasına yukarıda değinilmişti. Bunun ötesinde, iktisat politikalarının şeffaflığını artırmak amacıyla kamu sektörüne ilişkin verilerin kalitesini artırmak yönündeki çabalarımız daha da güçlendirilecektir. Bu amaçla ve daha genel olarak kamu kaynaklarının yönetimini geliştirmek amacıyla, 2002 yılı ortasına kadar Meclis'e Kamu Maliyesi Yönetimi ve İç Kontrol Yasası'nı sunacağız. Ayrıca, Eylül ayı ortasında Ankara'da Dünya Bankası Yabancı Yatırımlar Danışmanlık Hizmetleri Birimince yürütülen yatırımın önündeki idari engellere ilişkin çalışmanın tavsiyelerinin gözden geçirildiği bir konferans gerçekleştirilmiştir. Konferansın bulguları ışığında yapılan bir eylem planı Bakanlar Kurulu'na sunulmuştur. Sonuç olarak, önümüzdeki dönemde diğerlerinin yanısıra şunların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır:

- 15 Ocak 2002 tarihine kadar yukarıda bahsedilen yatırımın önündeki idari engeller çalışmasının bulguları ışığında yeni bir Yabancı Sermaye Kanun Taslağının Meclis'e sunulması;
- 2001 yılı sonuna kadar Çalışma İzni Kanun Taslağının Meclis'e sunulması;
- 2002 yılı Ocak ayı sonuna kadar yatırım teşviği alınması için gerekli belge sayısını azaltan bir yasa taslağının tamamlanması;
- 2002 yılı Ocak ayı sonuna kadar inceleme raporları sunulmadan ve finansman bonusu teminatı verilmeden yapılabilecek asgari KDV iadesi miktarının artırılması.

29. Yatırım ortamının iyileştirilmesini sağlayacak diğer tedbirlere ilişkin çalışmalar da sürmektedir. Türk Ticaret Kanunu, Arazi Geliştirme Kanunu, Vergi Kanunu ve yatırım ortamını etkileyen diğer yasal düzenlemeler gözden geçirilmektedir. Aynı zamanda, yolsuzlukla mücadele kapsamında alınabilecek ek tedbirlerin belirlenmesi çalışmaları devam etmekte olup, bu tedbirler kamu sektöründe daha iyi yönetişimi sağlamak üzere oluşturulacak kapsamlı ve iddialı bir hareket planında yer alacaktır. Bu plan 2001 yılı sonundan önce hazırlanacak olup, ilki 20-21 Eylül 2001 tarihlerinde gerçekleştirilen bir dizi konferans sonucu elde edilecek bulguları baz alacaktır. Ayrıca, seçkin uluslararası iş çevrelerini biraraya getirecek bir yatırımcı konferansı düzenlenmesi çalışmaları sürmektedir. Sözkonusu konferans ekonomik programımızın yerli ve yabancı finans piyasalarına daha iyi anlatılmasına yardımcı olacak ve doğrudan yabancı sermaye girişini destekleyecektir.

30. Yapısal ve sosyal konularda Dünya Bankası ile yakın işbirliği içinde çalışmaya devam etmekte ve bu konularda Dünya Bankası'nın desteğini beklemekteyiz.

İyi dileklerimizle,

Kemal DERVİŞ

Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı

Süreyya SERDENGEÇTİ

TCMB Başkanı

Ekler

EK A

EK B

EK C

EK D

EK E

EK F

EK G

-

^[1] Aynı zamanda, teknik nedenlerden (Ek C ve D) ötürü NİV ve NUR hedeflerinin tanımında değişiklik yapılması teklif edilmektedir. İlk olarak , parasal tabanın istenen seyirde olmasına rağmen, Türk Lirasındaki program tahminlerinin üzerindeki değer kaybı, suni olarak Net İç Varlıkları artırmaktadır (TCMB'nin kamuya açmış olduğu döviz cinsinden kredilerin değer kazanması nedeniyle). Bu duruma çözüm olarak, NIV'in cari döviz kuru yerine 2001 Temmuz sonu (para programının en son revize edildiği dönem) döviz kuru baz alınarak hesaplanması talep edilmektedir. İkincisi, NUR'daki değişime ilişkin olarak kullanılmamış herhangi bir kısmın, bütünüyle öbür döneme aktarılması talep olunmaktadır. Bu yaklaşım, TCMB devirlerinin kamunun ödeme ihtiyaçlarıyla daha iyi örtüşmesine izin verecektir. Ancak, NUR performans kriterlerinin kendisi değiştirilmeyecektir.